

Odluka kojom se regulišu različita pitanja prijelazne prirode koja proističu iz ranijih Odluka visokog predstavnika, kako je navedno u prethodnom tekstu i kojom se donosi Zakon o komunikacijama BiH

Koristeći se ovlaštenjima koja su data visokom predstavniku članom V Aneksa 10. (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji za tumačenje navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II. 1. (d) istog Sporazuma prema kojem visoki predstavnik "pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela";

Pozivajući se na stav XI. 2. Zaključaka sa konferencije Vijeća za implementaciju mira koje se sastalo u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće pozdravilo namjeru visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji za tumačenje Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora da bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, "donošenjem obavezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim," u vezi sa određenim pitanjima, uključujući (u skladu sa podstavom (c) ovog stava) i "druge mjere u svrhu osiguranja implementacije Mirovnog

sporazuma na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”;

Konstatirajući da je zbog postojanja potrebe za sveobuhvatnim sistemom pravila i propisa za sektor emitiranja, visoki predstavnik 11. juna 1998. godine donio Odluku o uspostavljanju Nezavisne komisije za medije;

Nadalje konstatirajući da je zbog propusta Parlamentarne skupštine da usvoji Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine koji je podnijelo Vijeće ministara, visoki predstavnik 11. septembra 1998. godine donio Odluku o donošenju Zakona o telekomunikacijama, Službeni glasnik Bosne i Hercegovine 10/99;

Imajući na umu preporuke Vijeća za implementaciju mira iz Kominikea od 7. decembra 2000. godine, u kojem je podržalo namjeru visokog predstavnika da osnaži sveobuhvatan pristup oblasti komunikacija spajanjem nadležnosti Nezavisne komisije za medije i Regulatorne agencije za telekomunikacije;

Podsjećajući na preporuke Vijeća za implementaciju mira od 23/24. maja 2000. godine, kojim se visokom predstavniku povjerava da osigura da se na nivou države u veoma kratkom roku uspostave regulatorni mehanizmi za telekomunikacije i medije, da ni na jednom nivou vlasti ne dođe do dvostruke nedležnosti ili sukoba nadležnosti, i kojim se strane upozoravaju na potrebu da podstiču razvoj funkcionalnih i demokratski odgovornih zajedničkih institucija;

Nadalje podsjećajući da je 2. marta 2001. godine visoki predstavnik donio Odluku, Službeni glasnik Bosne i Hercegovine 8/01, Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine 11/01 i Službeni glasnik Republike Srpske 12/01, o spajanju nadležnosti Nezavisne komisije za medije i Regulatorne agencije za telekomunikacije čime je uspostavljena Regulatorna agencija za komunikacije;

Konstatirajući da je spajanje ovlaštenja i funkcija Odbora za

implementaciju i generalnog direktora neophodno poslije prijelaznog perioda kako bi se omogućilo Agenciji da ubuduće vrši svoje dužnosti u potpuno liberaliziranom okruženju;

Uvažavajući da telekomunikacije imaju veoma važnu ulogu u privrednom razvoju svake zemlje kao i da otvaranje oblasti telekomunikacija za konkurenciju predstavlja ekonomsku dobit i za korisnike usluga i za poslovni sektor;

Uzimajući u obzir da je Vijeće za implementaciju mira u Kominikeu od 1. februara 2001. godine konstatiralo da je "potrebno pojačati dinamiku ekonomske reforme" zbog toga što "su privatne investicije ključni preduslov za zaustavljanje produbljavanja privredne i socijalne krize u Bosni i Hercegovini";

Konstatirajući da je privredni razvoj ključni strateški cilj međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini, a podsticanje konkurentnog okruženja za telekomunikacije sastavni dio tog procesa;

Uzimajući u obzir da je Vijeće za implementaciju mira u svom Kominikeu od 13. septembra 2001. godine, pozvalo lokalne organe vlasti da poduzmu "potrebne odlučne i konkretne korake u cilju provođenja strukturalnih ekonomskih reformi koje su neizostavno potrebne za privlačenje stranih investicija";

Uzimajući u obzir da je Vijeće za implementaciju mira u svom Kominikeu od 30-31. jula 2002. godine pozdravilo preuzimanje obaveze da se stvori klima koja će biti pogodna za privatno poduzetništvo i ostvarivanje visoko kavalitetnih i pristupačnih javnih usluga, time potvrđujući da je najbolji način za podsticanje konkurentnog okruženja za telekomunikacije djelotvorno i efikasno regulatorno okruženje ojačano sveobuhvatnim i jasnim pravnim temeljem koji doprinosi pravnoj sigurnosti tržišta neophodnoj za investicije i razvoj;

Podsjećajući da je nacrt Zakona o komunikacijama Bosne i Hercegovine bio u proceduri pred Vijećem ministara proteklih

18 mjeseci;

Nadalje konstatirajući da su u Programu reformi, koji je dogovoren između organa vlasti Bosne i Hercegovine i međunarodne zajednice u julu 2002. godine, vlasti izrazile spremnost da “donesu i provedu Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine kao ključni korak u cilju potpune liberalizacije i tržišne konkurencije u sektoru telekomunikacija”;

Uzimajući u obzir da Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine, koji predstavlja preduslov za strana ulaganja i neophodan element za regulatorno tijelo koje će biti u potpunosti funkcionalno i imati neophodna ovlaštenja, tek treba biti donesen.

S obzirom da implementacija ovog zakona i njegovi ciljevi zahtijevaju politički nezavisnu Regulatornu agenciju za komunikacije koja se oslanja na izuzetnu stručnost i sposobnost članova Vijeća Agencije i generalnog direktora, neophodno je stoga osigurati da članovi Vijeća Agencije i generalni direktor budu isključivo imenovani na osnovu njihovog integriteta, znanja i profesionalnih vrijednosti.

Uzimajući u obzir i imajući na umu sve gore navedeno, ovim donosim sljedeću odluku:

ODLUKA

1) Kojom se regulišu različita pitanja prijelazne prirode koja proističu iz ranijih Odluka visokog predstavnika, kako je navedno u prethodnom tekstu; i

2) Kojom se donosi Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine.

1 (a) Svi akti, zakoni, pravila, smjernice i odluke koje su donijele Nezavisna komisija za medije i Regulatorna agencija za telekomunikacije ostaju na snazi osim u slučaju kada su zamijenjene ili izmijenjene i dopunjene odlukama koje je

donijela Regulatorna agencija za komunikacije. Pored toga, svi akti, zakoni, pravila, smjernice i odluke koje je donijela Regulatorna agencija za komunikacije, kako je to utvrđeno u odluci visokog predstavnika od 2. marta 2001. godine, ostaju na snazi osim ako ih Agencija ne zamijeni ili izvrši njihove izmjene i dopune.

1 (b) Sadašnji članovi Vijeća Agencije, koje je imenovao visoki predstavnik, obavljaju tu funkciju do isteka mandata kada će Vijeće ministara, na osnovu liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, i Parlamentarna skupština BiH, u roku od šezdeset (60) dana nakon prestanka mandata, predložiti i imenovati nove članove Vijeća Agencije u skladu sa članom 39. ovog zakona.

1 (c) Vršilac dužnosti izvršnog direktora, kojeg je imenovao visoki predstavnik, nastavlja obavljati tu funkciju najkasnije do 31. oktobra 2003. godine do kada će biti imenovan generalni direktor u skladu sa članom 40. zakona.

1 (d) Mandat sadašnjih šest (6) članova Odbora za implementaciju se ovom odlukom obnavlja do 31. decembra 2004. godine. Visoki predstavnik će zamijeniti člana Odbora za implementaciju u slučajevima navedenim u stavovima (1a) do (1g) člana 42. zakona.

2) Ovim se donosi Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine u tekstu koji slijedi i koji čini sastavni dio ove Odluke.

Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine, koji je donesen ovom Odlukom, zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 10/99).

Navedeni zakon stupa na snagu u skladu sa članom 50. ali na privremenoj osnovi sve dok ga Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ne usvoji u propisanom obliku, bez amandmana i uslovljavanja.

Ova Odluka odmah stupa na snagu i objavljuje se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine, Službenom glasniku Republike Srpske i Službenom glasniku Distrikta Brčko.

Sarajevo, 21. oktobar 2002. godine

Paddy Ashdown

Visoki predstavnik

ZAKON O KOMUNIKACIJAMA

I – UVOD I OPĆE ODREDBE

Član 1. – Predmet zakona

Član 2. – Definicije

Član 3. – Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u pogledu komunikacija

Član 4. – Regulatorni principi emitiranja i telekomunikacija

II – OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU

Član 5. – Instaliranje i rad

Član 6. – Dodjela privremenih mrežnih dozvola

III – TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Član 7. – Pružanje telekomunikacijskih usluga

Član 8. – Funkcioniranje i održavanje telekomunikacijskih usluga

Član 9. – Obaveze operatora telekomunikacija koji pružaju govorne telefonske usluge

Član 10. – Izdavanje dozvola

Član 11. – Prijenos i izmjene dozvole

IV – UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Član 12. – Univerzalne telekomunikacijske usluge

V – KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Član 13. – Opće odredbe

Član 14. – Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

Član 15. – Otvoreni pristup mreži i interfejsi

Član 16. – Obaveza pregovaranja

Član 17. – Minimalno pružanje iznajmljenih linija

Član 18. – Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacijskih mreža

Član 19. – Opseg međupovezivanja

Član 20. – Uvjeti poslovanja i cijene

Član 21. – Strukturno odvajanje i zasebno obračunavanje

Član 22. – Obračunavanje troškova

VI – ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Član 23. – Definicije

Član 24. – Opseg

Član 25. – Planovi numeracije

- Član 26. – Promjene planova numeracije
Član 27. – Prenosivost broja, odabir operatora, prethodni odabir operatora
Član 28. – Upravljanje brojevima i dodjela brojeva
Član 29. – Korištenje adresa

VII – ODREDBE O RADIO FREKVENTNOM SPEKTU

- Član 30. – Upravljanje frekvencijama i Plan dodjele frekvencija
Član 31. – Plan korištenja frekvencija
Član 32. – Korištenja radio frekvencija

VIII – RADIO I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

- Član 33. – Radio i telekomunikacijska terminalna oprema
Član 34. – Osnovni zahtjevi
Član 35. – Stavljanje u rad i pravo na priključenje

IX – REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

- Član 36. – Agencija
Član 37. – Funkcije agencije
Član 38. – Procedure za izradu pravila Agencije
Član 39. – Vijeće Agencije
Član 40. – Generalni direktor
Član 41. – Donošenje odluka Vijeća Agencije
Član 42. – Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnog direktora
Član 43. – Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije
Član 44. – Financijska pitanja

X – PROCESNE ODREDBE

- Član 45. – Pritužbe
Član 46. – Izvršne mjere
Član 47. – Žalbe

XI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

- Član 48. – Kontinuitet
Član 49. – Prijelazni mandat Odbora za implementaciju
Član 50. – Stupanje na snagu i objavljivanje

I – UVOD I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet zakona

1. Ovim zakonom regulira se oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini te uspostavljanje i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavljanje i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava.

2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitiranje (uključujući kablovsku televiziju), i usluge i sredstva koja su s tim u vezi.

3. Ovaj zakon se ne odnosi na telekomunikacijsku opremu instaliranu i u upotrebi isključivo za potrebe javne bezbjednosti i odbrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje ta oprema koristi, dogovaraju se sa Regulatornom agencijom za komunikacije.

Član 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavu 2. ovog člana, svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju značenje koje im se daje u Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije evropskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.

2. U smislu ovog zakona i uređivanja sektora komunikacija:

a) **Pristup** označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugom preduzeću pod utvrđenim uvjetima, zasnovanim na isključivim odnosno neisključivim pravima, u svrhu pružanja telekomunikacijskih usluga;

b) **Agencija** označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;

c) **Emiter** označava pravno ili fizičko lice koje se bavi emitiranjem;

d) **Emitiranje** označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više tačaka putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opći prijem od strane javnosti putem prijemnika koji su podešeni za tu svrhu;

e) **Zajedničko sredstvo** označava sistem koji

obuhvata bilo koji od slijedećih elemenata: pitanja vezana za radio frekvencijski spektar i njegovo upravljanje; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operatorima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sistema naknada za izdavanje dozvola kako za emitiranje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih standarda i standarda koji se odnose na kvalitet; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i bilo koja specifikacija, standard ili pravilo potrebno za osiguranje međusobne funkcionalnosti odnosno međupovezivanja javnih telekomunikacijskih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme sa javnim telekomunikacijskim mrežama;

f) **Vijeće Agencije** označava Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije;

g) **Vijeće ministara** označava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;

h) **Baza podataka za imenik** označava, u vezi sa javnom telekomunikacijskom mrežom, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve lica, koja se putem te usluge mogu kontaktirati;

i) **Baza podataka za frekvencije** označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;

j) **Međupovezivanje** označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacijskih mreža korišteno od strane jednog ili različitih preduzeća, s ciljem omogućavanja korisnicima jednog preduzeća da komuniciraju sa korisnicima istog ili nekog drugog preduzeća, ili pristupaju uslugama koje pruža drugo preduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se

primjenjuje između javnih mrežnih operatora;

k) **Međunarodna telekomunikacijska usluga** označava telekomunikacijsku uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i bilo koje druge zemlje;

l) **Ministarstvo** označava ministarstvo, koje je prema Zakonu o Vijeću ministara nadležno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine;

m) **Priključna tačka** mreže označava sve fizičke priključke, sa njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacijske mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacijske mreže;

n) **Mobilna telekomunikacijska usluga** označava uslugu čije pružanje se sastoji, u potpunosti ili djelimično, od uspostavljanja radio komunikacija za mobilnog korisnika, i pri čemu se koriste, djelimično ili u potpunosti, mobilni sistemi;

o) **Javna telekomunikacijska mreža** označava telekomunikacijsku mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacijskih usluga;

p) **Radio komunikacija** označava svaki vid komunikacije putem radio talasa;

q) **Telekomunikacijska mreža** označava prijenosne sisteme i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prijenos signala putem žice, optičkih kablova, radijskim, ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali se ne ograničavajući na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;

r) **Operatori telekomunikacija** označava javna

ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavljanje javne telekomunikacijske mreže odnosno pružanje telekomunikacijskih usluga;

s) **Telekomunikacijske usluge** označava usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje u cjelini ili uglavnom u prenošenju signala na telekomunikacijskim mrežama, uključujući, ali se ne ograničavajući na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prijenos podataka;

t) **Korisnik** označava fizičko ili pravno lice koje koristi ili zahtijeva telekomunikacijsku uslugu.

Član 3.

Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U cilju provedbe ustavnih odredbi u oblasti komunikacija, Vijeće ministara je nadležno za kreiranje politike, a Agencija je nadležna za reguliranje oblasti komunikacija.

2. Vijeće ministara je nadležno za:

a) izradu i usvajanje politike u skladu sa postojećim zakonima; i

b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.

3. Agencija je nadležna za:

a) reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacijskih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definiranje osnovnih uvjeta za obezbjeđivanje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava; i

b) planiranje, koordiniranje, namjena i dodjela radio frekvencijskog spektra;

4. Vijeće ministara i Agencija u skladu sa pojedinačnim nadležnostima definiranim ovim zakonom, poduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje slijedećih ciljeva:

a) promoviranje pravične konkurencije u cilju ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora, cijene i kvaliteta;

b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenja konkurencije u sektoru komunikacija u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara;

c) podsticanje efikasnog investiranja u infrastrukturu i promoviranje inovacija;

d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i ličnih podataka i privatnosti;

e) obezbjeđenje efikasnog korištenja i efikasnog upravljanja resursima radio frekvencija i brojeva u skladu sa propisima iz oblasti radio komunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i sa drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Član 4.

Regulatorni principi emitiranja i telekomunikacija

1. Regulatorni principi emitiranja obuhvataju:

a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući općeprihvaćene standarde ponašanja, nediskriminacije, pravičnosti, tačnosti i nepristrasnosti;

b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i

javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;

c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u cilju jačanja demokratskih principa i uspostavljanja tržišne ekonomije;

d) dozvole se dodjeljuju na osnovu procedura kojim se osiguravaju odgovarajući profesionalni standardi programskih sadržaja, tehničkog rada i finansiranje;

e) oglašavanje putem emitera uređuje se u skladu sa najboljom evropskom praksom.

2. Regulatorni principi telekomunikacija obuhvataju:

a) pristup javnim telekomunikacijskim uslugama za sve korisnike, na transparentnoj, objektivnoj i nediskriminatorskoj osnovi, koje operator telekomunikacija može obezbijediti uz razumnu dobit;

b) svaki korisnik telekomunikacijskih usluga putem te usluge ima neograničen pristup bilo kojem drugom takvom korisniku;

c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacijskih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihove kvalitete i cijena;

d) nivo kvaliteta u pružanju telekomunikacijskih usluga i telekomunikacijske opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilan sa općeprihvaćenim standardima u Evropskoj uniji;

e) cijene telekomunikacijskih usluga su transparentne i nediskriminatorske;

f) pod uvjetom da ispunjavaju svoje obaveze u pružanju telekomunikacijskih usluga, operatorima telekomunikacija je dozvoljeno djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;

g) u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacijskih usluga.

II – OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU

Član 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacijskih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola u skladu sa članom 10. ovog zakona. Telekomunikacijska oprema i mreža namijenjena za međupovezivanje sa javnim telekomunikacijskim mrežama ili za pružanje telekomunikacijskih usluga je u skladu sa priznatim najsavremenijim dizajnom i funkcionalnošću po pitanju:

- a) sigurnosti rada mreže;
- b) integriteta mreže;
- c) međuoperativnosti usluga;
- d) uvjeta priključenja terminalne opreme.

2. U skladu sa najnovijim dostignućima, Vijeće Agencije može donijeti detaljnija pravila o sigurnosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uslova priključenja terminalne opreme, te može od Agencije zatražiti da provede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Član 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može na zahtjev, dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radio sistema i telekomunikacijske terminalne opreme u svrhu tehničkog odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uvjetom da nema zapreka sa

tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji sa drugom telekomunikacijskom opremom. Svako takvo odobrenje može se izdati na rok od najviše šest (6) mjeseci.

2. Po isteku perioda datog u stavu (1) ovog člana, može se nastaviti sa pružanjem usluga jedino u skladu sa odredbama ovog zakona.

III – TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Član 7.

Pružanje telekomunikacijskih usluga

1. Za pružanje telekomunikacijskih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola u skladu sa odredbama ovog zakona.

2. Za pružanje Internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Vijeća ministara.

3. Operatori telekomunikacija moraju ispunjavati slijedeće zahtjeve:

- a) zaključiti pisani ugovor s korisnicima;
- b) korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učiniti dostupnim kratak i pregledan sažetak cijena;
- c) na zahtjev Agencije u razumnom roku dostaviti podatke o poslovanju, o mreži i o saobraćaju, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operator telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Član 8.

Funkcioniranje i održavanje telekomunikacijskih usluga

1. Operatori telekomunikacija osiguravaju ispravno i nesmetano funkcioniranje svog sistema i pružanje

telekomunikacijskih usluga u skladu s odredbama ovoga Zakona.

2. Operatori telekomunikacija održavaju svoj sistem u ispravnom stanju, te pravodobno poduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sistemu.

3. Operatori telekomunikacija bez nepotrebnog odgađanja obavještavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacijskih veza kako to odredi Agencija.

4. Agencija može donijeti pravilo kojim utvrđuje uvjete, standarde kvaliteta, rokove i procedure za pružanje telekomunikacijskih usluga.

Član 9.

Obaveze operatora telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operatori telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:

- a) Održavaju ažuriran imenik pretplatnika;
- b) Održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;
- c) Obezbijeđuju besplatan pristup hitnim službama;
- d) Na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim pružaocima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskoj formi ili on-line u svrhu pružanja informacija ili objavljivanja imenika.

2. Pretplatnici imaju pravo odlučiti da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Član 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva (2) mjeseca. U slučajevima u kojima treba primjeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na osnovu poređenja, Agencija može produžiti period potreban za procjenu zahtjeva do četiri (4) mjeseca da bi obezbijedila da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresirane strane.

2. Dozvola se izdaje:

a) Ukoliko podnosilac zahtjeva ima neophodne tehničke podobnosti, i

b) Ne postoji razlog za sumnju da podnosilac zahtjeva neće pružati date usluge u skladu sa dozvolom, osobito u pogledu obaveza vezanih za kvalitet usluga i ponudu. Finansijska moć podnosioca zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima, i njegovo znanje biće uzeti u obzir.

3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora biti ograničena, Agencija ustupa takva prava na osnovu kriterija za odabir koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterija za odabir mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih principa iz članova 3. i 4. ovog zakona.

4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo da zahtijeva sve informacije o podnosiocu zahtjeva.

5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na žalbu protiv ove odluke koja se upućuje Vijeću Agencije.

Član 11.

Prijenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cjelosti ili djelimično samo uz saglasnost Agencije. Agencija definira uvjete prijenosa dozvole.

2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe dozvole prije njenog isteka ukoliko su izmjene neophodne da bi se zaštitio javni interes. Pored toga, dozvola može biti izmijenjena:

a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uvjetom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravična konkurencija;

b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli u pogledu tehničkih ili zakonskih uvjeta u interesu efikasnog upravljanja frekvencijama i pravične konkurencije.

3. Izmjene uvjeta dozvole vrši se uz odgovarajuće poštivanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV – UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Član 12.

Univerzalne telekomunikacijske usluge

1. Univerzalne telekomunikacijske usluge su najmanji opseg telekomunikacijskih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni načitavom teritoriju Bosne i Hercegovine.

2. Na prijedlog Agencije Vijeće ministara definira opseg univerzalnih telekomunikacijskih usluga i, po

potrebi, finansijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.

3. Na prijedlog Agencije Vijeće ministara određuje operatora telekomunikacija nadležnih za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga u cilju pokrivanja čitavog teritorija Bosne i Hercegovine poštujući principe objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.

4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterije kvaliteta za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga, i kontrolira njegovo poštivanje.

V. KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Član 13.

Opće odredbe

Vijeće ministara utvrđuje mjere u cilju potpune liberalizacije u skladu sa politikom sektora telekomunikacija.

Član 14.

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operator telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, bilo individualno ili zajedno sa drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi nezavisno od konkurenata, klijenata i krajnjih korisnika.

2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatora telekomunikacija koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Član 15.

Otvoreni pristup mreži i interfejsi

1. U skladu sa principima nediskriminacije, operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uvjetima i istog nivoa kvaliteta kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih partnerskih firmi.

2. Operator telekomunikacija iz stava (1) ovog člana ne ograničava pristup mreži osim iz razloga koji su od suštinskog značaja, naime:

- a) sigurnost rada mreže;
- b) očuvanje integriteta mreže;
- c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima; i
- d) odgovarajuća zaštita podataka.

3. Agencija može donijeti pravila ponašanja, ili zabraniti određena ponašanja operatora telekomunikacija, koja su u suprotnosti sa odredbama datim u stavu 1. ovog člana, ili poništiti ugovore i smatrati ih djelimično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operator telekomunikacija zloupotrijebi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije poduzimanja takve mjere Agencija od datog operatora telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestatne sa osporavanom zloupotrebom.

4. Zloupotrebom se smatra slučaj kada operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim firmama pristup uslugama, koje nudi interno ili uslugama, koje nudi na tržištu pod povoljnijim uvjetima nego što su uvjeti pod kojima drugi konkurenti mogu koristiti takve usluge u sklopu njihovih usluga.

5. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interfejsu u skladu sa principima otvorenog pristupa mreži. Na zahtjev operatora

telekomunikacija Agencija osigurava dostupnost principa otvorenog pristupa.

6. Agencija može biti ovlaštena da obaveže operatore javnih telekomunikacijskih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentiranim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se ostvarili ciljevi dati u stavu 4. člana 3. kao i članu 4 ovog zakona.

Član 16.

Obaveza pregovaranja

1. Svaki operator javne telekomunikacijske mreže je obavezan ponuditi drugim operatorima međupovezivanje na njihov zahtjev. Sve zainteresirane strane nastoje osigurati i unaprijediti komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacijskih mreža.

2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatora javnih telekomunikacijskih mreža u roku od šest sedmica od prijema zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.

3. U slučaju iz stava 2. ovoga člana, Agencija će u roku od šest sedmica ili, iznimno, u roku od najviše deset sedmica nakon prijema zahtjeva saslušati sudionike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uvjetima međupovezivanja u skladu sa evropskom praksom, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između sudionika međupovezivanja u dijelu u kojem se ne slažu.

4. Agencija ima pravo tražiti od operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenoj formi, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Član 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obavezani su, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknuti minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje sa ujednačenim tehničkim karakteristikama u skladu sa odgovarajućim direktivama Evropske unije. Na zahtjev operatora telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u vezi sa tehničkim karakteristikama linija.

Član 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacijskih mreža

1. Operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obaveza koja se odnosi na međupovezivanje se ne primjenjuje pod uvjetom da operator telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obaveza nije odgovarajuća u datom slučaju. Agencija u roku od šest sedmica donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stanovišta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.

2. Pristup mreži se daje putem priključnih tačaka koje su obično dostupne na tržištu (opšti pristup mreži). Pristup može biti takođe dat putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju se zasnivaju na objektivnim kriterijima, razumljivi su i obezbjeđuju nediskriminatorski i ravnopravan pristup telekomunikacijskim mrežama operatora u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 19.

Opseg međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:

a) pristup novog operatora telekomunikacija na mrežu operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom putem programiranog odabira mreže ili biranjem selekcionog broja u skladu sa planom numeracije;

b) osiguranje neophodnih podataka o prometu za relevantni priključak operatoru telekomunikacija sa kojim je ostvareno međupovezivanje;

c) prespajanje poziva korisnicima drugog operatora sa kojim je ostvareno međupovezivanje;

d) osiguranje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatora sa kojim je ostvareno međupovezivanje.

2. Agencija donosi pravilo sa detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu djelotvorne tržišne konkurencije, održavanje dosljednog kvaliteta usluga i usklađenost sa obavezujućim međunarodnim propisima. Pored toga, Agencija određuje minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.

3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Član 20.

Uvjeti poslovanja i cijene

1. Operatori telekomunikacija određuju uvjete poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne

cijene. Uvjeti poslovanja, opis usluga i cijene se dostavljaju Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna saglasnost, shodno stavovima 3. i 6. ovog člana, telekomunikacijska usluga se ne pruža dok se ne dobije saglasnost.

2. Promjene uvjeta poslovanja i cijene objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor sa operatorom telekomunikacija u roku od četiri (4) sedmice od objavljivanja promjene.

3. Po pitanju uvjeta poslovanja operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencije daje saglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:

- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
- b) iznajmljivanje linija.

4. Ako operator telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uvjeti poslovanja i znatnije promjene tih uvjeta predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili datuma stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavu 3a. ovog člana, Agencija može osporiti uvjete poslovanja u roku od osam sedmica, ako su u suprotnosti sa ovim Zakonom ili pravilima donesenim na temelju njega.

5. Ako je radi rješenja spora potrebno izmijeniti uvjete poslovanja, te se izmjene mogu utvrditi uz saglasnost Agencije.

6. Kada su u pitanju cijene operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencije daje saglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:

- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne

mreže; i

b) iznajmljivanje linija.

7. Ako operator telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se obavještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavu 6. ovog člana prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.

8. Za objavljivanje uvjeta poslovanja i određivanja cijena operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uvjete uključujući i načela strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obaveze pružanja usluga, osnov na kojem će se vršiti proračun cijena, uvjeti za interfejse, kvalitet raznih prijenosnih puteva, uvjeti za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Član 21.

Strukturno odvajanje i zasebno obračunavanje

1. Preduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima, koja nisu telekomunikacijska ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, zabranjeno je nepravilno subvencionirati cijene za svoje telekomunikacijske usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje nivoa cijena firmi sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se princip troškovne orijentiranosti.

2. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikacijska ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u

pogledu organizacije i obračuna, u cilju osiguranja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.

3. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu ne smiju vršiti nepravilno subvencioniranje svojih usluga.

4. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode odvojeno, s jedne strane svoje aktivnosti vezane za međupovezivanje i, s druge strane ostale aktivnosti s ciljem utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda sa osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u vezi sa djelatnošću međupovezivanja.

5. Agencija može staviti van snage uvjete iz stavova 3. i 4. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri (3) godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operatorima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev sudionika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovog člana. U tom cilju Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatora telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Član 22.

Obračunavanje troškova

1. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode sistem za obračunavanje troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i omogućava nakadni finansijski pregled u skladu sa pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima

pravo pristupa informacijama u vezi sa obračunom troškova.

2. Agencija može staviti van snage uvjete iz stava 1. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri (3) godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operatorima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

VI – ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Član 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovom poglavlju imaju sljedeće značenje:

- a) **Adresa** označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani odabir komunikacijske veze;
- b) **Elementi adresiranja** označava znakove, slova, cifre i signale za ciljani odabir komunikacijskih veza;
- c) **Plan adresiranja** označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identifikaciju osoba, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;
- d) **Prethodni odabir operatora** označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:
 - odabrati da određene kategorije komunikacijskih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatora bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva; i
 - suspendirati svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnoj osnovi, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor sa drugim operatorima telekomunikacija;

e) **Odabir operatora** označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnoj osnovi mogu izabrati određene kategorije telekomunikacijskih usluga koje će izvršiti odabrani operator;

f) **Brojevi** označava nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacijskim mrežama;

g) **Plan numeracije** označava i zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identifikacije osoba, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;

h) **Prenosivost broja** znači mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji nezavisno od promjene operatora telekomunikacija.

Član 24.

Opseg

1. Svrha adresiranja je efikasno strukturiranje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatora telekomunikacija na pravičan i nediskriminatorski način.

2. Radi ostvarenja ciljeva iz stava 1. ovoga člana, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uvjete za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Član 25.

Plan numeracije

1. Prilikom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, osobito u pogledu njihove strukture. Agencija poduzima adekvatne mjere radi osiguranja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U planovima numeracije se

ostavalja prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutrašnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.

2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantiraju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatore telekomunikacija.

Član 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može načiniti izmjene planova numeracije radi provedbe međunarodnih obaveza ili preporuka i da zaštititi adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja u skladu sa posljednjim dostignutim nivoom. Vodi se računa o učinku na stranke kojih se to tiče, osobito o direktnim i indirektnim troškovima prilagođavanja.

2. Operatori telekomunikacija na koje utječu takve promjene obavezni su primijeniti potrebne mjere na vlastiti trošak.

3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelimično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Član 27.

Prenosivost broja, odabir operatora, prethodni odabir operatora

1. Agencija osigurava poduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatora mreže, tako da prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna u skladu sa rokom koji odredi Vijeće ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Evropskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.

2. Planovi numeracije se oblikuju na način da omoguće korisnicima telekomunikacijske mreže odabir operatora na kojeg se žele priključiti.

3. Vijeće ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.

4. Na osnovu odluke Vijeća ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Član 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je nadležna za djelotvorno upravljanje planovima numeracije, osobito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operatorima telekomunikacija.

2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operatorima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši u skladu sa principima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, osobito principom jednakih mogućnosti.

Član 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operatoru telekomunikacija ne mogu postati njegovo vlasništvo. Operator telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.

2. Agencija ima pravo da primi sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operatoru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII – ODREDBE O RADIO FREKVENTNOM SPEKTRU

Član 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija u saradnji sa Vijećem ministara upravlja frekventnim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima. Agencija poduzima odgovarajuće mjere u cilju osiguranja efikasne i neometane upotrebe radio spektra Bosne i Hercegovine.

2. Agencije usvaja Plan namjene radio frekventnih opsega, kojim se definišu radio frekvencije ili radio frekventne opsege namjenjene za individualne radio-komunikacije i individualne grupe korisnika. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 31.

Plan korištenja frekvencija

1. Agencija priprema Plan korištenja frekvencija na osnovu Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih opsega na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenje tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 32.

Korištenja radio frekvencija

1. Korištenje radio frekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija će biti nediskriminatoriska u skladu sa planom korištenja frekvencija i zasnovana na objektivnim kriterijima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest (6) sedmica, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duži period.

2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:

a) predviđene za korištenje u Planu korištenja

frekvencija;

b) raspoložive, i

c) kompatibilne sa drugim korištenjima frekvencija.

3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII – RADIO I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

Član 33.

Radio i telekomunikacijska terminalna oprema

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora zadovoljavati odredbe ovog zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da je ispravno instalirana i da se ispravno održava.

2. Odredbe ovog dijela zakona se ne odnose na:

a) Radio opremu samo za prijem, koja se namjerava koristiti isključivo za prijem zvuka i TV emitterskih usluga;

b) Radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja je regulirana posebnim propisima i namijenjena je za upotrebu u civilnoj avijaciji, upravljanju zračnim prometom, i pomorskom transportu;

c) Radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne sigurnosti i odbrane.

3. Pored slučajeva navedenih u stavu (2) ovog člana, ovo poglavlje se također ne odnosi na radio opremu koju sastavljaju radio amateri, sa izuzetkom opreme koja se

slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radio amatera entuzijasta i fabrički proizvedene radio opreme, koju radio amateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Član 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora ispunjavati sljedeće osnovne zahtjeve:

- a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i sigurnosti korisnika i bilo kojih drugih osoba; i
- b) zahtjevi koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.

2. Radio oprema se ugrađuje na takav način da efikasno koristi radio frekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radio komunikacije i izbjegava štetne uticaje.

3. Smatraće se da je svaki uređaj koji ispunjava usklađene standarde Evropske unije u skladu sa stavovima 1. i 2. ovog člana.

Član 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz člana 34. i deklariran je u skladu sa važećim procedurama za procjenu koje su date u relevantnim evropskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti, može se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.

2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stava 1. ovog člana prolazi proceduru ocjene usklađenosti,

koju provodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konsultacije sa Vijećem ministara, definira način atestiranja opreme, kriterije koje domaća verificirana tijela moraju ispuniti.

3. Nezavisno od stava 1. ovog člana, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radio opreme iz razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radio spektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnog zdravlja.

4. Operatori ne mogu odbiti da priključe telekomunikacijsku terminalnu opremu na odgovarajuće interfejsne iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovog zakona.

5. Ako radio i telekomunikacijska terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovog zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radio smetnje ili štete radu mreže, operator javne telekomunikacijske mreže može biti ovlašten da odbije priključenje, da isključi takav uređaj ili da ga povuče iz upotrebe. Operator telekomunikacija odmah obavještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena da potvrdi ili odbaci takve mjere.

6. Agencija je ovlaštena da poduzme sve mjere da bi spriječila priključak na javnu telekomunikacijsku mrežu svakog uređaja koji ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona.

IX – REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Član 36.

Agencija

1. Agencija je funkcionalno nezavisna i neprofitna institucija sa statusom pravnog lica prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje dužnosti u skladu sa ciljevima i regulatornim principima, koji su navedeni u članovima 3. i 4. ovog zakona, kao i u skladu sektorskim

politikama Vijeća ministara. U obavljanju svojih dužnosti, Agencija djeluje u skladu sa principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni dužnosnici i osoblje djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njenih građana u cjelini.

2. Tijela Agencije su Vijeće Agencije i generalni direktor čije su dužnosti navedene u članovima 39. i 40. ovog zakona.

3. Ni Vijeće ministara niti ministri kao ni neka druga osoba, se ni na koji način ne miješaju u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

Član 37.

Dužnosti Agencije

1. Shodno odredbama ovog zakona, dužnosti Agencije su:

- a) proglašavanje pravila u oblasti emitiranja i telekomunikacija i osiguranje poštivanja istih;
- b) izdavanje dozvola emiterima i operatorima telekomunikacija u skladu sa odredbama ovog zakona, i praćenje poštivanja uvjeta izdatih dozvola;
- c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovog korištenja kao i održavanje i objavljivanje plana korištenja frekvencijskog spektra za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine;
- d) postavljanje zahtjeva za objavljivanjem i dostavljanjem informacija, koje su potrebne za propisno vršenje regulatornih obaveza;
- e) primjena tehničkih standarda i standarda kvaliteta, na primjer da bi se osigurala međusobna povezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacijskih mreža i usluga;

f) utvrđivanje i održavanje sistema tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitiranja tako i u oblasti telekomunikacija; i

g) ostale dužnosti koje joj se dodijele u skladu sa ovim Zakonom ili od strane Vijeća ministara.

Član 38.

Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim Zakonom, Agencija:

- a) objavljuje nacrt pravila;
- b) omogućava najmanje četrnaest (14) dana za podnošenje komentara; i
- c) posvećuje dužnu pažnju svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.

2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Član 39.

Vijeće Agencije

1. Agencija ima Vijeće, koje vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja provedbe zakona, te vrši konsultacije sa generalnim direktorom i prima od njega izvještaje. Vijeće Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitiranje i telekomunikacije. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju apelacionog tijela za odluke koje donosi generalni direktor.

2. Vijeće Agencije se sastoji od sedam (7)

članova koje predlaže Vijeće ministara na osnovu liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, koja će sadržavati dvostruko više kandidata od raspoloživih mjesta, a imenuje ih Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Parlamentarna skupština prihvata ili odbacuje predložene kandidate u roku od trideset (30) dana nakon podnošenja prijedloga. Ukoliko Parlamentarna skupština odbaci prijedlog, Vijeće ministara predlaže drugu osobu sa liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije i podnosi taj prijedlog Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Članovi Vijeća Agencije se imenuju na osnovu svojih osobnih sposobnosti kao pojedinci koji imaju pravno, ekonomsko, tehničko ili drugo relevantno iskustvo i stručnjaci su u oblasti telekomunikacija odnosno emitiranja, na period od četiri (4) godine i mogu biti ponovno imenovani na samo još jedan mandat. Članovi biraju predsjedavajućeg i potpredsjedavajućeg iz svojih redova. Vijeće Agencije se sastaje najmanje četiri puta godišnje. Generalni direktor podnosi izvještaj Vijeću Agencije o strateškim pitanjima provedbe. Generalni direktor prisustvuje svim sastancima Vijeća Agencije bez prava glasa.

3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka se ne mogu kandidirati za članstvo u Vijeću Agencije.

4. Članovi Vijeća Agencije moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Vijeće Agencije, a potvrđuje Vijeće ministara u roku od trideset (30) dana nakon podnošenja prijedloga. Generalni

direktor je odgovoran za sve regulatorne funkcije Agencije. Pored toga, generalni direktor je odgovaran za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na provedbu ovog zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavljanje pravila o internim procedurama. Mandat generalnog direktora je četiri (4) godine i može biti ponovo imenovan samo na još jedan mandat.

2. Prijedlog za imenovanje generalnog direktora će uslijediti nakon javnog konkursa koji se objavljuje u službenom glasniku sa rokom za podnošenje prijave od najmanje 4 sedmice. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija odnosno emitiranja i potvrđene rukovodne sposobnosti.

3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka se ne mogu predložiti za generalnog direktora.

4. Generalni direktor nema nikakve finansijske odnose sa operatorom telekomunikacija ili emiterom.

Član 41.

Donošenje odluka Vijeća Agencije

1. Sve odluke Vijeća Agencije donose se koncenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići koncenzus, Vijeće Agencije donosi odluku po tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da je prisutno najmanje četiri člana koji glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

Član 42.

Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnog direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i

Hercegovine ima isključivu ovlast za smjenjivanje članova Vijeća Agencije prije isteka njihovog mandata. Vijeće ministara ima isključivu ovlast da smijeni generalnog direktora prije isteka njegovog mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljem tekstu:

- a) U slučaju bolesti koja generalnog direktora ili članove Vijeća Agencije čini nesposobnim za obavljanje dužnosti;
- b) U slučaju proglašenja krivim za krivično djelo koje se kažnjava zatvorom;
- c) U slučaju da kod generalnog direktora ili člana Vijeća Agencije postoji sukob interesa, kako je definirano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovog domaćinstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodno lice bilo kojeg korisnika dozvole ili preduzeća koje sarađuje sa bilo kojim korisnikom dozvole;
- d) U slučaju ostavke;
- e) U slučaju neispunjavanja dužnosti članova Vijeća Agencije što se odražava u neučestvovanju u radu tri (3) ili više uzastopnih sastanaka; ili
- f) U slučaju propusta generalnog direktora da izvršava svoje dužnosti shodno ovom zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;
- g) U slučaju kršenja Etičkog kodeksa Agencije.

2. Etički kodeks donosi Vijeće Agencije.

Član 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavu 2. ovog člana, su državni službenici u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim stavovima.

2. Agencija zapošljava službenike i namještenike koji su potrebni za efikasno vršenje njenih funkcija u skladu sa ovim Zakonom. Agencija osigurava da se zapošljavanje vrši na osnovu profesionalnih kvalifikacija i sposobnosti. Umjesto prema poglavlju II Zakona o državnoj službi, Vijeće Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To odlučivanje će biti u skladu sa općim principima Zakona o državnoj službi.

3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može u hitnim slučajevima imenovati zamjenu na privremenoj osnovi dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.

4. Vijeće Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plaća osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorisano, kao i svih dozvoljenih dodataka na plaću. Prilikom utvrđivanja kategorija plaća, Vijeće Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plaće sa platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe poglavlja V Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Član 44.

Finansijska pitanja

1. Budžet Agencije se direktno veže za sektorske politike Vijeća ministara. Generalni direktor podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog budžeta za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno

usvaja Vijeće Agencije. Dok Vijeće ministara ne odobri ili izmijeni budžet, Agencija radi sa budžetom koji je usvojilo Vijeće Agencije. Agencija se finansira iz slijedećih izvora:

- a) redovne tehničke naknade za dozvole za reguliranje i nadzor operatora telekomunikacija i emitera; i
- b) bespovratnih zajmova ili donacije koje Agencija primi, pod uvjetom da su u skladu sa općim principima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadataka ili projekata u javnom interesu, oni se evidentiraju odvojeno u odobrenom budžetu i ne uključuju se u njega.

2. Sredstva koje primi Agencija se koriste u skladu sa budžetom Agencije, po nalogu generalnog direktora.

3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svog prava da primjeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturisani prema nalogu Vijeća ministara doznačavaju se Vijeću ministara u cilju njihovog uključivanja u budžet institucija Bosne i Hercegovine.

4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši Glavna institucija za reviziju a pored toga i nezavisni revizor vrši reviziju svake godine.

5. Agencija priprema godišnji izvještaj o finansijama i aktivnostima i podnosi ga Vijeću ministara. Vijeće ministara razmatra godišnji izvještaj Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri (4) mjeseca po završetku fiskalne godine.

X – PROCESNE ODREDBE

Član 45.

Pritužbe

1. Bez obzira na nadležnost redovnih sudova, korisnici

ili zainteresirane strane mogu Agenciji dostavljati pritužbe, naročito one koje se odnose na kvalitet usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene sa operatorom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti pritužbe u razumnom roku. Sve zainteresirane strane sarađuju u ovom postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može precizirati vrste pritužbi koje će rješavati i metod koji će koristiti.

Član 46.

Izvršne mjere

1. U cilju osiguranja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršna ovlaštenja u skladu sa evropskom regulatornom praksom.
2. U slučaju da neka telekomunikacijska ili emitterska mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena da poduzme sve potrebne korake u cilju obustave takvog rada.
3. Agencija je ovlaštena da primjenjuje izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:
 - a) usmena ili pismena upozorenja;
 - b) inspekcijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
 - c) konkretan zahtjev za poduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatog roka;
 - d) iznos određene novčane kazne ne smije biti viši od KM 150.000 u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredbi zakona ili uvjeta koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne je srazmjeran težini prekršaja i, tamo gdje je primjenjivo, bruto finansijskom prihodu ostvarenom na osnovu prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena

novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Vijeće ministara;

e) nalog za obustavu emitiranja ili pružanja javnih telekomunikacijskih usluga na period ne duži od tri (3) mjeseca;

f) oduzimanje dozvole.

4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Član 47.

Žalbe

1. Pri odlučivanju o žalbama protiv odluka generalnog direktora, Vijeće Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cjelosti preispituje odluke protiv kojih je podnesena žalba.

2. Žalba protiv odluke generalnog direktora ne odlaže izvršenje.

3. Odluke Vijeća Agencije su konačne i obavezujuće u upravnom postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

XI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

Kontinuitet

1. Pravila Agencije koja su donesena prije stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi i važeća.

Član 49.

Prijelazni mandat Odbora za implementaciju

1. Pored Vijeća Agencije i generalnog direktora, Agencija ima i Odbor za implementaciju do 31. decembra 2004. godine, kada Odbor za implementaciju prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegovu ulogu i funkcije od tog trenutka obavljaju se unutar ovlaštenja generalnog direktora. Odbor za implementaciju ima šest (6) članova.

2. Odbor za implementaciju je ovlašten da rješava sve predmete koji se tiču povreda uvjeta dozvola i pravila koje je donijela Agencija, kao i da nametne odgovarajuće mjere i sankcije. Protiv tih odluka može se podnijeti žalba Vijeću Agencije koje postupa u skladu sa stavom 1. člana 47. ovog zakona. Žalba protiv odluke Odbora za implementaciju ne odlaže izvršenje.

3. Sve odluke Odbora za implementaciju donose se koncenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići koncenzus, Odbor za implementaciju donosi odluku po tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da je prisutno najmanje četiri člana koji glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

4. Članovi Odbora za implementaciju moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 50.

Stupanje na snagu i objavljivanje

1. Ovaj Zakon stupa na snagu osam (8) dana nakon objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine. Ovaj Zakon se objavljuje i u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine i Službenom glasniku Republike Srpske.

2. Ovaj Zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 10/99 od 29. juna 1999.).